

Публично изказване по научен проблем

Упражнение

Прочетете текста и изпълнете задачите след него.

Във всяка наука има спорни зони и една от тях е зоната на взаимодействието с здравия разум.

„Здравият разум“ е съвкупност от житейски убеждения, формирани се под влиянието на ежедневната практическа дейност на хората. Той възниква стихийно. Здравият разум се базира на човешкия опит, а опитът е свързан най-силно с първичните ни възприятия. Те са в основата на натрупването на много голяма информация за света, но те са и причината за редица заблуди, чието преодоляване обикновено се възприема като възникване на парадокси.

Здравият разум силно се отличава от научното мислене – той не се стреми към висока степен на абстракция и не прониква дълбоко в същностните характеристики на процесите и явленията. Здравият разум не е ново знание, той е комплекс от готови знания. Това го прави доста консервативен, неспособен за възприемане на новото, необикновеното, противоречащото на широко разпространените възгледи. Здравият разум не търпи парадоксите, а всъщност те са пътят към преодоляване на наивните ни представи за света. Затова вече е прието убеждението, че парадоксалността е сериозно доказателство за научност на теориите и хипотезите. Известен е случаят, когато Нилс Бор, на когото съобщили за възникването на някаква нова хипотеза във физиката, попитал: „Достатъчно ли е парадоксална, за да е научна?“.

Интересът на учените към т.нар. парадокси не е някакво изолирано или епизодично явление. То е свързано с промените в начина на мислене на хората въобще, с моделите на научното мислене и с различните видове логика, които определят развитието му от древността до наши дни.

Стефана Димитрова

1. Определете темата на текста.

2. В какви отношения са здравият разум и научното мислене според текста?

3. Как се формира здравият разум? Отговорете с цитат от текста.

4. Изяснете значението на термините от текста:

Парадокс

Абстракция

Консервативен

В какъв речник ще потърсите информация?

5. Какво е отношението към парадоксите в науката:

А) според автора на текста;

Б) според учени, цитирани в текста?

6. Потърсете в интернет информация за основните (популярни) парадокси в науката.